

**LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN**

Sociala enheten
Sofia Urby
08-785 41 64

BESLUT

Datum
2006-06-02

Beteckning
7010-06-34017

Stadsdelsnämnden i Älvsjö
Box 48
125 21 Älvsjö

Tillsyn av Älvsjö sjukhem avd 8 b den 5 maj 2006

Beslut

Länsstyrelsen riktar kritik mot den bristfälliga sociala dokumentationen och för brister i de äldres delaktighet i planeringen av omsorgen.

Länsstyrelsen riktar kritik mot att socialtjänstlagens grundläggande värderingar inte har fått genomslag i verksamheten.

Länsstyrelsen riktar kritik mot att det inte är tryggt och säkert för de äldre. Verksamheten har inte planerat bemanningen efter de äldres behov.

Länsstyrelsen begär ett yttrande där nämnden anger hur de kommer att säkerställa att det är tryggt och säkert för de äldre. Nämnden måste uppge hur delaktigheten och självbestämmandet ska stärkas, skyndsamt införa social dokumentation samt redogöra för hur socialtjänstlagen ska få större genomslag på Älvsjö sjukhem avd 8b.

Yttrandet ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 2 september 2006

Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten rättar till övriga brister som framkommit vid Länsstyrelsens tillsyn.

Länsstyrelsens bedömning i övrigt

Bemötande

De äldre, som Länsstyrelsen har talat med, anser att personalen är kunnig samt bemöter dem vänligt och respektfullt. Länsstyrelsens representanter iakttar att personalen bemöter de äldre individuellt och med omtanke. Men under förmiddagen då Länsstyrelsen besöker verksamheten är det under långa stunder ingen tillgång till personal i allrummet där en äldre sitter själv.

De äldre framför att bemötandet varierar. Det bekräftas även av personalen att de handlar olika gentemot de äldre. Personalen uppger att det inte finns någon struktur eller tydlig arbetsledning kring bemötandet. Personalen framför att de oftast säger till varandra om de ser något olämpligt.

Integritet

Ingen av de äldre erbjuds att ha egen nyckel. Länsstyrelsen anser att möjlighet till att handha egen nyckel ska erbjudas de äldre eftersom det stärker möjligheten att värna om sin integritet samt stärker känslan av eget boende. På kylskåpet sitter en

Datum
2006-06-02

Beteckning
7010-06-34017

lista med vad alla vill äta och om det är någon som ska ha specialkost. Det strider mot sekretesslagen, och är uppgifter som inte ska komma alla till del.

Många dörrar till lägenheterna var öppna. Både där de äldre var inne men även dörren till dem som inte var inne. Länsstyrelsen anser att för att värna om integriteten ska utgångspunkten vara att dörrar ska vara stängda om det inte finns uttryckta önskemål om att ha öppet.

Självbestämmande och delaktighet

Av intervjuerna framkommer att de äldre inte upplever att de har blivit tillfrågade hur de vill ha sina insatser utformade, ingen har frågat dem hur de vill att dagen ska se ut och det finns inte nerteknat – det finns ingen social dokumentation. De äldres självbestämmande respekteras till viss del genom att personalen successivt lär sig hur den äldre vill ha det. Enligt Länsstyrelsen medför avsaknad av genomförandeplanering brister i självbestämmande och delaktighet för den äldre.

"Socialtjänstens verksamhet för äldre skall präglas av respekt för den enskildes självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet. Detta förutsätter att omsorgs- och vårdinsatser utformas utifrån den enskildes individuella behov, förutsättningar och önskemål. Grundläggande för en individuell utformning av insatserna är en professionell och rättssäker behovsbedömning och att den enskilde får information om socialtjänstens möjligheter till stöd och hjälp. God kvalitet i äldreomsorgen innebär att vid behovsbedömningen och i det dagliga arbetet uppmärksammas behov av sådana insatser som kan underlätta den dagliga livsföringen t.ex. hjälpmedel, bostadsanpassning och rehabilitering. En viktig kvalitetsaspekt inom äldreomsorgen är också att inbegripa anhöriga i vårdplaneringen och erbjuda dem stöd i olika former." (prop 1996/97:124 s 54 ff).

Trygghet och säkerhet

Ingen av de äldre har trygghetslarm som går att ta med sig då de förflyttar sig i sin lägenhet eller i boendet. Alla larm sitter vid sängen. Någon av de äldre säger att personalen inte alltid tänker på att dra fram larmknappen så den blir nåbar och det upplevs som otryggt. De äldre säger att det är lugnt på natten och att de känner sig trygga.

De äldre inte är tillfrågade om hur de vill ha sin hjälp utformad. Inget finns nerteknat om vilka behov som verksamheten ska tillgodose. Det finns ingen behovsbedömning som samlad grund för hur bemanningen ska se ut. Det schema som finns har verksamheten haft sedan fem år tillbaka. Bemanningen är två personal på morgonen och förmiddagen. Från kl 15.30 till 21.00 är det en personal i tjänst samt en som hjälper till på sammanlagt tre avdelningar.

Enligt Länsstyrelsen medför avsaknad av genomförandeplanering brister i självbestämmande och delaktighet för den enskilde. Den enskildes önskemål om

Datum
2006-06-02

Beteckning
7010-06-34017

meningsfullhet i tillvaron framgår inte heller. Genomförandeplanen utgör grunden för vilken bemanning som behövs, både vad gäller antal personal och kompetens.

De äldre uttrycker stor förståelse för att personalen är stressad med påföljd att de avstår att be om hjälp med det som inte är absolut nödvändigt. De äldre talar även deltagande om "löparen" som ska hinna emellan enheterna.

Länsstyrelsen bedömning är att det inte är säkerställt att de äldre får sina behov tillgodosedda.

Information

Informationen till de äldre och anhöriga är bra. I intervjuer med äldre framkommer att de äldre vet var information står anslaget. Det finns blanketter för synpunkter och klagomål på anslagstavlan. Det finns ett anhörigråd för hela verksamheten i fastigheten. Anhöriga inbjuds till anhörigmöten fyra gånger per år och informationsblad skickas ut fyra gånger per år.

Meningsfull tillvaro

Gemensamma aktiviteter anordnas ibland för hela verksamheten där fler sjukhemsavdelningar och servicehus ingår. Vid bra väder och då de äldre vill finns möjlighet att komma ut på gården.

Flera av de äldre anser att tillvaron är långtråkig och händelselös. TV'n står på i matrummet där några äldre samlats. De äldre och anhöriga säger att det sällan eller aldrig finns utrymme för någon individuell aktivitet. De äldre och anhöriga som Länsstyrelsen talat med säger att det är sällsynt att personalen sitter ner med de äldre. Länsstyrelsen vill göra verksamheten uppmärksam på vikten av att i den sociala dokumentationen skriva in den enskildes individuella behov och önskemål. Då det saknas individuell planering framgår inte den enskildes önskemål om meningsfullhet i tillvaron.

Rättssäkerhet

Den sociala dokumentationen är mycket bristfällig. Det finns pärmar i köket. I några finns anteckningar men för de flesta upphör anteckningarna i början på 2005. Någon har levnadsberättelse eller ADL status ifyllt. Flera pärmar är helt tomma. I pärmarna finns inga beslut. De finns tillgängliga men förvaras hos sjuksköterskan. Pärmarna är inte inlåsta. Det finns inte någon planering för hur verksamheten ska genomföra insatserna. Länsstyrelsen anser att verksamheten skyndsamt måste införa social dokumentation av vården och omsorgen. Enligt enhetschefen har ett arbete inletts under våren 2006 för att förbättra dokumentationen.

Länsstyrelsens utgångspunkter: 3 kap. 3 och 5 § och 11 kap. 5-6 § SoL, SOSFS 2006:5

Datum
2006-06-02

Beteckning
7010-06-34017

Genomförande av beslut om insatser ska dokumenteras. Enligt Länsstyrelsens bedömning ska den enskildes dokumentation hållas samlad i en akt. Den ska förvaras tryggt och säkert så att obehöriga inte får tillgång till den.

Akten ska finnas hos utföraren. Dokumentation ska innehålla tillräckliga, väsentliga och ändamålsenliga uppgifter och de ska vara väl strukturerade och tydligt utformade. Den enskilde ska hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs. I akten ska finnas:

Beslut där det framgår vem ärendet avser, vad ärendet gäller och vad som kommit fram under utredningen samt vad som är beslutat och datum för beslutet. Den enskildes uppfattning om sina behov och hur dessa kan tillgodoses bör framgå.

– Genomförandeplanen. Här ska framgå vilka behov och önskemål som ska tillgodoses samt när, av vem och på vilket sätt insatsen ska genomföras under dygnets alla timmar. Det ska även framgå när olika insatser ska följas upp. Planeringen ska utarbetas tillsammans med den enskilde/företrädare.

– Social journal för genomförande. Här antecknas faktiska omständigheter och händelser av betydelse, avvikelser från planeringen, anteckningar om kontakter som tagits och förändringar som bedöms kunna leda till ny biståndsbedömning. Anteckningarna ska föras i löpande följd.

Lex Sarah

Den personal som Länsstyrelsen talade med har kännedom om skyldigheten att anmäla missförhållanden enligt 14 kap. 2 § socialtjänstlagen, den s.k. Lex Sarah. Det finns en skriftlig instruktion, med hänvisning till aktuell lagstiftning, och anmälningsblanketter som är tillgängliga för all personal.

Övrigt kvalitetsarbete

Personalen enligt ett system med kontaktmannaskap, som bl.a. innebär att det är kontaktpersonen som deltar i ankomstsamtal och planering, ser till att den individuella planeringen genomförs samt har kontakt med anhöriga.

De boende upplever att det är många olika personal som kommer.

Kort om Älvsjö sjukhem avd 8b

Enhetschef för verksamheten är Elisabeth Wikström. Verksamheten erbjuder permanent boende till äldre med behov av heldygnssorg och är belägen i Älvsjö centrum i en fastighet med mer verksamhet för äldre.

Enligt enhetschefen har kontinuiteten stärkts genom att vikarierna som anlitats ofta återkommer.

Verksamheten har tillgång till sjukgymnast och arbetsterapeut.

Datum
2006-06-02

Beteckning
7010-06-34017

På förmiddagarna arbetar två personal på avdelning 8b. På kvällarna arbetar en med tillgång till hjälp från en personal som hjälper till på tre avdelningar. På natten finns två personal på tre avdelningar med tillgång till sjuksköterska som finns i huset.

Metod för tillsyn

Tillsynen av Älvsjö sjukhem avd 8b genomfördes den 5 maj 2006 genom ett oanmält besök. Äldreskyddsombuden Birgitta Vigil och Sofia Urby följde personalen i deras arbete och talade med de äldre.

Länsstyrelsen granskar hur de äldre bemöts, om deras integritet respekteras och om de känner sig trygga. Vidare granskas hur de äldre får information och om de har inflytande över sin vardag.

Länsstyrelsen granskar också om omsorgen utförs på ett rättssäkert sätt. Den sociala dokumentationen granskas med utgångspunkt från biståndsbeslutet. Vidare granskas om det finns individuell planering och om det förs löpande social dokumentation som pensionärerna och deras anhöriga kan ta del av.

Länsstyrelsen granskar även om det finns möjlighet att framföra synpunkter och klagomål samt om verksamheten har ett system för att höja kvaliteten.

Enhetschef Elisabeth Wikström har haft tillfälle att korrigera fakta.

Birgitta Vigil
Äldreskyddsombud

Sofia Urby
Äldreskyddsombud

Kopia till:
Enhetschef
Äldre och anhöriga som Länsstyrelsen talat med
Kommunala pensionärsrådet

HANDLINGSPLAN för Älvsjö sjukhem avd 8b

Utifrån Länstyrelsen rapport maj 2006 (se också bifogad detaljbekrivning av handlingsplanen)

Förbättrings- område	Mål Vad ska uppnås?	Åtgärd	Genomförande ansvarig	Påbörjas	Klart	Uppföljnj. ansvarig	Uppföljnj. datum
Social dokumentation	Införa social dokumentation med de blanketter och rutiner som tagits fram feb-maj.	Utbildning och fortlöpande stöd i dokumentationen till alla medarbetare	Elisabeth Wikström (EW)	06.06.26	06.12.01	EW	07.01.17
Socialtjänstlagens grundläggande värderingar	Ytterligare kännedom om socialtjänstlagens grundläggande värderingar	Ytterligare skriftlig information Ytterligare information och utbildning	Elisabeth Wikström i samverkan med arbetsterapeut och utbildningsansv sjuksköterska	06.06.26	06.12.01	EW	07.01.17
Trygghet och säkerhet	Ge boende möjlighet att larma på personalen när denne befinner sig utanför lägenheten.	Individuell larmklocka installeras om detta är möjligt att applicera på nuvarande larmssystem	Elisabeth Wikström i samverkan med förvaltnings säkerhetsansvarige	06.06.16		EW	07.01.17
Självbestämmande och delaktighet	Stärka de boendes möjligheter till delaktighet och självbestämmande Gemensamt arbetssätt hos den boende	Genomföra ankomstsamtal med levnadsberättelse Upprätta individuell arbetsplan utifrån biståndsbeslutet	Elisabeth Wikström	06.06.26	06.12.01	EW	07.01.17
Bemötande	Att alla boende känner sig nöjda med personalens bemötande (93 % är nöjda idag)	Utbildning/ föreläsning enl höstens utbildn- ingsprogram Tema på arbetsplatsträffen i september	Elisabeth Wikström	06.09.27	06.12.01	EW	07.01.17
Integritet	De boende som så önskar ska ha egen till sin lägenhet Listan för specialkost ska inte sitta på dörr i köket De boende som så önskar ska ha sin dörr stängd	Införa samma nyckelssystem som på avd 10 Listan sätts i särskild pärm Dokumentera de boendes önskemål i den sociala dok	Elisabeth Wikström Elisabeth Wikström Elisabeth Wikström	06.06.28	06.09.01	EW	07.01.17
Meningsfull tillvaro	Den boendes ska ha en meningsfull tillvaro efter sina önskemål	Dokumentera de boendes önskemål i den sociala pärmen samt dokumentera de erbjudan om aktiviteter och utevistelse som ges till den boende	Elisabeth Wikström	06.06.26	06.12.01	EW	07.01.17

Elisabeth Wikström
Enhetschef
Älvsjö sjukhem
06.06.21

Ann-Christine Hansson
Resultatenhetschef
Älvsjö vård och omsorgsboende
06.06.21

~~Älvsjö sjukhem~~
1(2)

Verksamhetens beskrivning av handlingsplan gällande Länsstyrelsens rapport på avd 8 B
5 maj 2006

Beslut sid 1

Social dokumentation

Åtgärd/kommentar:

- Under våren har en arbetsgrupp bestående av 7 representanter (vårdbiträden/undersköterskor) från varje avdelning på Älvsjö sjukhem arbetat fram ett material för social dokumentation.
- Materialet med 8 blanketter är klart (v 25) och finns insatta i boendepärmar på varje avdelning.
- Dessutom finns en "anhörigbok" i varje lägenhet/rum för att underlätta kommunikation mellan anhöriga och personal.
- Dokumentationen påbörjas gradvis redan under sommaren istället för i september 2006 som var den ursprungliga planeringen från handlingsplanen som gjordes hösten 2005.
- Personalen får under hösten stöd i sin dokumentation av arbetsterapeut och av utbildningsansvarig sjuksköterska.

Socialtjänstlagens grundläggande värderingar

Åtgärd/kommentar:

- Ytterligare skriftlig information om socialtjänstlagens värderingar kommer att delas ut i början av september.
- Ytterligare information och utbildning kommer att ges på höstens andra APT i oktober.

Trygghet och säkerhet samt Personalbemanning

Åtgärd/kommentar:

- Förvaltningens säkerhetsansvarige utreder om det är möjligt att applicera en armbandsklocka till det nuvarande larmsystemet, så att de boende kan larma oavsett var denne befinner sig.
- De enskildas önskemål är väl kända av personalen. Dock kommer detta att tydliggöras genom det pågående genomförandet av den sociala dokumentationen.
- Enligt årets brukarenkät upplever **93%** alltid eller oftast trygghet i sitt boende. Ingen av de som svarade upplevde otrygghet.
- Bemanningen är planerad efter de äldres behov samt enligt de mål och ekonomiska ramar som finns för verksamheten. Personaltätheten motsvarar övriga sjukhem i närområdet.

Länsstyrelsens bedömning i övrigt sid 1

Bemötande sid 1

Åtgärd/kommentar:

- Under våren 2006 har en stor utbildningssatsning genomförts där hälften av personalen på Älvsjö sjukhem fått handledning/teamutveckling i Kompetenscentrums regi. Temat för handledningen har varit "Bemötande".
- Bemötandefrågor ingår också i höstens utbildningsprogram för samtlig personal (15/11 och 16/11).
- Ett gemensamt förhållningssätt underlättas genom dokumentation i den boende "arbetsplan" (ingår som en del i verksamhetens sociala dokumentation).
- Bemötandefrågor tas upp som diskussion på hösten första APT i september.
- Enligt årets brukarenkät är 93% alltid eller oftast nöjda med personalens bemötande. 2% är missnöjda med bemötandet.

Integritet sid 1

Åtgärd/kommentar:

- De boende som så önskar ska få en egen nyckel till sin lägenhet på enhet 2 (inkl 8 B) på Älvsjö sjukhem. Ett system för nyckelhantering (liknande det på avd 10) ska utarbetas from september.
- Listan för specialkost har satts in i en pärm i köket. Det är mycket viktigt att listan är lättillgänglig för personalen.
- Många av de boende och anhöriga vill ha sin dörr öppen på sjukhemmet. I den sociala dokumentationen kommer vi dock att noga dokumentera varje enskilds önskemål kring detta.

Självbestämmande och delaktighet sid 2

Åtgärd/kommentar:

- De äldres önskemål om hur dagen ska se ut kommer att dokumenteras i den sociala dokumentationen. Den ordinarie personalen har stor kunskap om den enskildes önskemål, men det är även viktigt att även vikarier kan ta del av dokumentationen kring detta.

Meningsfull tillvaro sid 3

Åtgärd/kommentar:

- Även önskemål kring detta kommer att dokumenteras i den sociala dokumentationen.
- Den enskilde har, i mån av hur denne orkar, möjligheter att delta i de aktiviteter som erbjuds. Personalen på 8 B erbjuder ofta de boende utevistelse.
- Genom medel från kompetensfonden kommer två i personalgruppen erbjudas studiecirkel i ett "aktiverande arbetssätt". Studiecirkelarna påbörjas senare i höst.

Elisabeth Wikström
Enhetschef
Älvsjö sjukhem

Ann-Christine Hansson
Resultatenhetschef
Älvsjö vård och omsorgsboende

Älvsjö 060621

